Poštnina plačana v gotovini | Ljubljana, četrtek 27. avgusta 1936 | Cena Din 1·—

Leto I | Štev. 12

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Novi trg št. 4/II

ZBOR

Naročnina: letno Din 24·—, polletno „ 12·—, četrtletno „ 6·—

Izhaja vsak drugi četrtek

GLASILO JUGOSLOVANSKEGA LJUDSKEGA GIBANJA ZBOR

Le vkup uboga gmajna!

Naši starostrankarji so se razpršili po zborih in konferencah. Blebetajo znova stare in obrabljene fraze o demokraciji, o svobodi, o sporazumih itd. Po starem običaju napadajo osebe, klevetajo politične nasprotnike, razširjajo intrige, razsipajo številna neukusna in nemogoča obetanja — saj so naši politikanti v obetih bili vedno »veliki« in darežljivi...

Zopet so potrebni glasovi, kot so bile včasih potrebne krogljice. Zopet je treba razmajati in razgibati »volilno« in »glasovalno« telo. Eni delajo to zato, da bi si podaljšali življenje, drugi pa — da bi se, če ne že dokopali do oblasti, vsaj približali za en meter ali dva predmetu svojih sanj. Volilna vojska naj dá zopet malo zaupanja in podpore, kajti težko je plesati na vrvi, izpod katere zija **ogromen prepad**, če nimaš velikih del, ki bi ga mogla premostiti ali izravnati. Težka je usoda tistih, ki spodrsnejo na tej vrvi. Zato pa je treba stati vedno na enem mestu, kajti vsak premik lahko pomeni **padec v globino**, padec za večne čase — pa čeprav si nekoč imel zaupanje milijonske vojske volilcev.

Demagogija, denar, obetanja, intrige in laži, pa zelenaški agitatorji, zveze, menice, podpore in vse tisto, kar neobhodno spremlja »demokratično« preglasovanje — vsa tista mašinerija, ki izvede volitve in narekuje rezultate — **vse je pripravljeno** in bo kmalu prišlo v promet.

Potrebno je postalo »ljudsko zaupanje«, potrebni so »volilci«...

In ljudstvo bo zopet volilo in izvolilo. Mesta enih bodo zasedli drugi. Prišli bodo »novi« ljudje, »naši« ljudje — in vse bo zopet ostalo pri starem, vse bo znova postalo tuje in nenaše. Pa bodo med temi »novimi« ljudmi tudi dobri, pošteni in »naši« — narodni ljudje. Mnogi od njih bodo prišli s čistim srcem, z iskrenim prepričanjem, da bodo rešili problem; poskušali bodo pošteno, da bi pomagali ljudstvu. Toda njihove napore bo odnesel veter...

Pa bodo obupali tudi dobri. Zamazali se bodo čisti ljudje. Ostalo bo samo še eno novo globoko razočaranje, **še ena** težka rana na izmučeni ljudski in narodni duši.

Kajti: ne zadostuje samo zamenjava ljudi. Zamenjavali so se tudi dosiej — pa je vseeno vse ostalo pri starem. Potrebna je globlja, korenitejša sprememba. Potrebna je sprememba pojmovanja, sprememba načel, sprememba prepričanja — potrebna je sprememba vsega sistema! Potrebna je nova misel, nov duh, neobhodna so nova pota!

In kot pred petomajskimi volitvami, tako tudi danes sporoča **»Zbor«** vsem in vsakomur: **niti te volitve ne morejo prinesti nič boljšega. Tudi te volitve ne bodo razčistile situacije!**

Toda mi vemo, da njihov cilj tudi **ni rešitev problema.** Prišle so samo zato, da bi ljudstvu kot malemu razjokanemu in »sitnemu« otroku vtaknile v usta **prazen cucelj — namesto materinih prsi...**

Le vkup, le vkup uboga gmajna!

Samomor Španije

Žalostno in strašno je to, kar se dogaja v Španiji. Že več tednov besni meščanska vojna, kjer se sinovi enega in istega naroda med seboj neusmiljeno uničujejo. Padajo tudi nedolžne žrtve. Kulturne dobrine se rušijo, uničujejo se spomeniki umetnosti ter skrunijo svetinje. Vse to se pa odigrava v dobi visoke kulture, na katero smo tako ponosni. Ako nas drugo ne napravi skromnejših, nas morajo ponižati divjaštva, ki se odigravajo danes v Španiji. Vsa naša kulturnost je v očigled teh dogodkov le tenki in poceni lak, pod katerim se skriva prav pritajeno strašna človeška zver.

Glavni problem današnjih kulturnih narodov obstoja v tem, **da se sami v sebi preporodijo.** To pa ni izključeno in tudi ne nemogoče. Ni potrebno, da se španski primer ponovi.

Ono, kar se v Španiji odigrava, izpričuje nesposobnost narodnih voditeljev in to desničarjev in levičarjev. Prvi niso pravočasno prinesli potrebnih reform, a drugi ženejo v smrt delovno ljudstvo, da tako izvojujejo socialne pravice.

Najboljši dokaz nesposobnosti političnih voditeljev španskega naroda je sosednja Portugalska. V njej vladajo, čeprav se nahaja ta zemlja na istem polutoku, red in socijalna pravica. Zakaj? Samo zato, ker je portugalski narod zbral svoje narodne voditelje, ki so mu omogočili preporod. Dokler takih voditeljev ni našel, je stalno ril skozi celo vrsto krvavih revolucij, katere so ga dovedle na rob prepada. Saj v meščanski vojni, kakor tudi v vsaki drugi narod največ trpi. Vodje najdejo vedno pota, po katerih gredo na varno, ako jim načrti ne uspejo!

Do skrajnih meja dovedeno partizanstvo je krivo španskih dogodkov. **Stranke in klike v borbi za oblast so dovedle to lepo zemljo v vrtinec propasti.** Niti enega narodnega problema niso reševale v Španiji poedine vlade, bilo to desničarske ali levičarske, v korist naroda. Vsled tega je narod obubožal in je pričel postajati stalno bolj nezadovoljen. To nezadovoljstvo so izkoristili jako vešče komunisti, ki so uvedli vlado tako zvane ljudske fronte, da bi svojo rušilno akcijo lažje izvedli. Zastonj se trudi sedaj vlada, da bi preprečila osnovanje sovjetov. Prepozno je! Ako ne uspe akcija upornikov, bo Španija komunistična. Meščanska vojna pa s tem ne bo pri kraju. Španija bo vodila dalje bratomorno borbo, dokler ne bo propadel narod in država.

Kako pa je Portugalska ušla španski usodi? Kako to, da v njej vlada red in blagostanje? Kako to, da je tam narod zadovoljen? Med tem, ko so vse druge države na delu, da znižajo svoje izdatke, je v tem času Portugalska uspela, da izboljša ekonomski položaj vseh stanov. — Celo uradništvu je izboljšala življenjski standard. — Kako je to mogla napraviti? Prav enostavno. Na čelo državne uprave je stopil človek, ki je spoznal nevarnost, v katero vodi narod in državo partizanstvo ter se odločil, da spremeni politični sistem. Organiziral je narod po stanovih ter na nje prenesel brigo za vse narodne in državne posle, in stanovi so se pokazali bolj sposobne za vodstvo državnih in narodnih poslov, kakor politične stranke. Na ta način je predsednik Salazar rešil pred polomom Portugalsko, ki bi danes sigurno bila na istem položaju kot sosednja Španija.

Tudi nemški in italijanski narod sta našla način za svoj nacijonalni preporod. Vsak po prilikah in potrebah svojega naroda. Zato vladata pri njih red in delo. Hitler je uspel in zaposlil od 7 milijonov brezposelnih 5 milijonov. Musolini je izšel, kljub zapreki cele Evrope iz Abesinske vojne kot zmagovalec. Ne trdimo pa s tem, da moramo korakati tudi mi po istih potih. Ali kot primer jih lahko vzame vsak, ki mu je na srcu ležeče, da se narod preporodi **iz samega sebe** ter reši bratomorne borbe in propasti.

Za preporod našega naroda moramo najti načine in pota. To je »Zbor« že v začetku svojega osnavljanja razumel in je delal svoj program po prilikah, potrebah in duhu našega naroda. Razvoj prilik pri nas in v ostalem svetu, bo pokazal, da je pot »Zbora« za Jugoslavijo in jugoslovanski narod pravilna. Od razumevanja jugoslovanskega naroda je tedaj odvisna njegova bodočnost, ker drugače ni izključeno, da ga doleti ista usoda, kot je doletela Španijo.

Ob 12. uri

Ko je prevzel v Franciji Blum vlado, mu je njegov tovariš dejal: »Zdi se mi, da postaneš Kerenski Francije«. Blum pa mu je odgovoril: »To je mogoče; razlika je pa ta, da meni ne bo sledil Lenin ali Stalin, marveč Mussolini.«

Kako pride Blum do take izjave? Saj je vendar vse prej, kakor fašist? Ali se je hotel ponorčevati s svojim tovarišem? Ne. Govoril je prav resno in je povedal le to, o čemur je bil prepričan. On namreč dobro pozna svoje rojake in njih gospodarski položaj. On dobro ve, da ima vsak mali človek v Franciji prihranke, zasigurano rento za starost itd., torej stvari, katere mu omogočajo na starost brezskrbno življenje, dobrine, katerih ne bi hotel izgubiti. Blum pa tudi dobro vé, da se ogrevajo tam za komunizem razen par bolestnih teoretikov le podkupljeni ljudje in razne internacionalne židovske tolpe, ne pa francosko delovno ljudstvo. Zato vé, da bi se za enkrat v boju med komunizmom in sedanjim družabnim redom večina francoskega naroda odločila proti komunizmu in si izbrala raje diktaturo po vzoru fašizma, kakor pa diktaturo proletariata, samo da si očuva svoje stanje in dosedanje pridobitve.

Tudi mi mislimo, da je Blum zadel pravo in da v Franciji tla le niso godna za komunizem, kakor bi le-ta ne mogel uspeti na Angleškem in v sedanji Nemčiji. Človek je od narave konservativen. To velja za večino naroda vsaj v normalnih razmerah. Oni, čegar gospodarski položaj je dober ali vsaj znosen, si ne želi nikake dalekosežne spremembe. Za zboljšanje svojega gospodarskega ali političnega položaja se bori samo z dopustnimi sredstvi in mu ne pride niti na um, da bi pograbil za orožje in šel na barikade ter pomagal uničevati narodno premoženje in prelivati kri sodržavljanov. Kjer vlada blagostanje, ni nagnjenja za revolte. Radi tega ima Blum prav, če misli, da bi na Francoskem revolucija, zlasti boljševiška, ne uspela, marveč da bi dosegla ravno nasproten efekt, kakor ga zasleduje in bi stopil na čelo države kak desno usmerjeni diktator.

Iz gornjega se pa mi lahko učimo, kako najuspešnejše pobijamo komunizem. Postavimo naše gospodarstvo na trdna tla, zboljšajmo posameznim stanovom njih pridobitne in življenjske pogoje, omogočimo vsakomur, da se za starost preskrbi. Oni, ki ima kaj izgubiti, ne bo revoltiral. Oni, ki ima svojo imovino, je ne bo hotel oddati družbi ali državi na ljubo različnim teoretikom. Nasprotno bodo pa za odpravo privatne lastnine vsi oni, ki ničesar nimajo in ne morejo ničesar izgubiti.

V 18 letih svobodne države, smo prišli pod vodstvom različnih političnih strank tako daleč, da lahko govorimo o splošnem obubožanju naroda. Kmet je prezadolžen, trgovec in obrtnik propadata, zlato dno rokodelstvu je izbito, uradnik in delavec gladujeta, armada brezposelnih se množi. Edini kapitalist — seveda če le mogoče še tujec — se redi in izžema iz naše siromašne domovine poslednje vrednote, da jih izvaža, nam pa pusti glad in obup.

Tako ne more dalje. Prav ob 12. uri vas vse, komur je mar blagor domovine, kliče »Zbor« v svoje vrste. Oklenite se nas, da s skupnimi močmi preuredimo državo, ki jo je izsesala liberalna demokracija, v stanovsko urejeno državo, postavimo parlament, v katerem bodo najodličnejši zastopniki naših stanov uredili po vestno premišljenem in v detajle izdelanem načrtu naše gospodarstvo.

Odprite oči, spoznajte nevarnost! Edini izhod je: vsi v »Zbor«!

K. F.

Pred puške!

(Povodom obeh odličnih člankov o splošni razdolžitvi v »Zboru«.)

Če govorite našim »merodajnim« slepcem, pa tudi mnogim navadnim »purgerjem« o rušilnem marksističnem rovarenju pri nas, potem se vam bodo pomilovalno smehljali, pa vas bodo pokroviteljsko z resnimi, odmerjenimi in izbranimi besedami nekako z viška, od zgoraj doli poučili, kako je prav za prav. Takole na priliko vam poreče kateri od njih:

Vidite, tisti, ki pozna naše ljudstvo, se ne more strinjati z vami. Jaz ga namreč poznam prav dobro. Vsako nedeljo grem v planine ali kam drugam na izlet. Zato tudi poznam ljudsko dušo, — cviček in ocvrte piške.

Kje bo, prosim vas, kmetski posestnik marksist! Ta tako visi na svoji grudi, da bi vsakega nagnal, kdor bi mu samo omenil kakšno oddajanje zemlje! In mi smo, kakor je gotovo tudi vam znano, vendar kmetska država!

Kakšen posebno bistroumen bo še celo dodal:

V Rusiji seveda, kjer kmet nikoli ni imel zemlje, je šlo lahko! Kjer pa jo je tudi v Rusiji imel, kakor na pr. v Sibiriji in na Ukrajini, tam imajo marksisti tudi v Rusiji še danes križ s kmetom! In pri nas?

Ne, ne, dragi moj, to si kar izbijte iz glave, marksistov se nam ni bati že radi kmetskih posestnikov, pa tudi prepobožen je naš narod!

Delavci? Koliko pa jih je v celi državi skupaj? Tistim salonskim marksistom pa že s kakšno službo pisarčka zamašite usta. Nekateri pa bodo še dodali: Sicer pa, zakaj se vi sploh bojite marksistov? Saj ti tudi še ne pomenijo konca sveta! Malo več ali manj pobožnosti, — prava reč! Nazadnje pa, kaj me vse skupaj briga! Vsak naj skrbi zase! — — —

Tako vam ti nojevski ljudje razvozljavajo ta problem in ko so ga pri razvozljavanju čisto razvozlali, pa zamahnejo z roko po zraku: kaj me briga! Vsak naj skrbi zase! Tako je, gospodje seberadi! Kogar pa briga razen njega še kdo in še kaj, ta bo razmotrival drugače.

*

Koliko odstotkov je pri nas res bilo posestnikov, in koliko jih je le poljskih delavcev, kajžarjev, osebenkov itd., to je posebno poglavje, o katerem spregovorimo drugič. Tudi o tem ne bomo govorili danes, ali je naš kmet v glavnem bolj veren kot ruski. — Če bi namreč stvar razglabljali, bi mogoče prišli do zaključka, da je ruski kmet bil in je še vedno pobožnejši od našega.

Pač pa nas danes tu zanima vprašanje kmetskega malega posestnika, ki naj bi bil baje najmočnejši zid proti marksistični navali. Ali je število takih posestnikov v zadnjem času **naraslo** ali **padlo** in ali ni v številu današnjih posestnikov precej takšnih, ki so **posestniki samo še na papirju?**

Že pred vojno se je posebno pri nas v Sloveniji opažalo, da so tudi sinovi malih posestnikov odhajali v Ameriko, če jih je bilo preveč pri hiši, ali pa so odhajali v mesto »služit«. Pa še očetu samemu često ni zadoščala kmetija, temveč je imel poleg posestva še kakšno obrt ali trgovinico, da se je lahko preživljal.

Sedaj po vojni, ko se je besnenje liberalnega kapitalizma povečalo do skrajnosti, pa ne more več preživljati kmeta niti kmetija in obrt ali trgovina skupaj. Amerika je zaprla vrata, mesto tudi, kmetija in vse ostalo pa je — prezadolženo. Če kmet ne zadosti predpisom kmetske zaščite ali, če ima smolo, da je davek na obrt ali trgovino, ki jo ima poleg kmetije, večji od prvih dveh, kot pa od kmetije (katere vrednost stalno pada, pa z njo tu-

di njen davek), potem ni več pod zaščito in vse gre rakom žvižgat! Če pa je dolžnik-kmet pod zaščito, gre pa njegov upnik obrtnik in trgovec, ki je tudi dolžnik drugim, rakom žvižgat ali pa denarni zavod, ki je njun upnik, pod zaščito, pa vlagatelji vseh stanov rakom žvižgat!

Če je upnik potrpežljiv in čaka, oziroma če je izjemoma tako denarno podkovan, da lahko čaka, je kmet sicer posestnik, ki pa se dobro zaveda, da je to le še po upnikovi milosti, od katere je odvisen na življenje in smrt.

Ta odvisnost se tudi prav lepo izrablja v politične svrhe (»demokratična ?! enakost, svoboda in bratstvo« pri volitvah), pa tudi v razne druge svrhe, ki so vse prej kot moralne. Toda tudi, če upnik nikakor ne izrablja svojega položaja, se sčasoma vendar rodi v srcu dolžnika neka mržnja do upnika že radi same bridke zavesti, da je kot dolžnik le posestnik na papirju!

In, če se sedaj vprašamo, komu je lažje? Velikoruskemu kmetu, ki **zemlje nikoli ni imel,** pa je **nima niti danes,** ali pa našemu kmetu, ki je **zemljo imel,** pa jo je **izgubil?**

Ali ni postal s prezadolžitvijo brezdomec? Ali ne vidi v nezadolženem kmetu kulaka, posebno, če je taisti še njegov upnik? Kaj naj torej ovira prezadolženca, da ne bi postal marksist, čim mu je posestvo, obrt ali trgovina šla na boben?

Marksisti, ki so boljši psihologi od naših slepcev, to dobro vedo! Zato imate pri vsaki dražbi na deželi takoj v najbližji gostilni obligatnega marksističnega »brezposelnega«, ki »čisto slučajno« sedi prav tam v krčmi in — plačuje »revež« pijačo vsakomur, kdor prisede, pri tem pa neprestano modruje baje v pijanosti kar tako sam pred se, dokler ne postanejo sopivci na ta modrovanja pozorni, prisluhnejo, »brezposelni« se prebudi iz »letargije«, povzame besedo — in najidealnejši marksistični shod se začne!

Na take »modrijane, ki glasno mislijo«, naletite tudi po mestih povsod, kjer se toči poceni vino iz južnih krajev in kjer zaliva svojo jezo in obup tukaj delavec, kakor zgoraj razlaščeni kmetski gospodar, obrtnik ali trgovec.

Kmet brez zemlje, delavec in obrtnik, umstveni in ročni brez dela — to so vam marksisti, čijih ves marksizem je največkrat — kruh! Razdolžite vse stanove, dajte vsem dela in kruha, pa bo konec marksizma iz obupa, podkupljene marksistične hujskače, »demokratične« navijače in židovske podkupovalce obojih pa bo zadovoljen državljan sam prijel za vrat. Ljudstvo jih bo izpljunilo kakor mušico, ki se vam v soparnem mraku zaleti v odprta usta.

Če je vse to tako jasno, zakaj pa merodajni vendar ne razdolže stanov, zakaj ne dajo dela in kruha, ki ga je v Jugoslaviji na pretek? Da, toda za dejansko razdolžitev in delo je potrebno načrtno gospodarstvo in z njim reflacija, t. j. samo delno razvrednotenje denarja le na notranjem trgu na njegovo prvotno vrednost iz l. 1926.

Kdo je danes proti temu? Tisti, ki tudi danes še ima denar! — In kdo ga ima? Bančni koncerni in »domača« industrija, velekapital, skrit za politične stranke, čijih funkcijonarji so temeljito udeleženi pri vseh teh donosnih podjetjih!

Zato pa, stanovi, ne pričakujte od strank drugega kot splošno zmedo in razdejanje. Načelo vseh strankarjev je l'etat c' est moi — država sem jaz! Le sebe vidijo ti ljudje, ne pa ljudstva — države! Zato izgledajo vsem, ki gledajo s stališča ljudstva in države na njih početje, kakor da so le-ti slepi.

Toda vsa ta slepota teh seberadov je le njih **individualistična in materialistična sebičnost,** ki je dandanašnji najhujši zločin proti državi, da, naravnost veleizdaja! **Posledice** njihovega početja so žrtve v masah, katerih obupni čini se sodijo po zakonu o zaščiti države. Ali pa ne spadajo **uzročniki** vsega tega po prekem sodišču kot najordinarnejši veleizdajalci v vojni pred — puške? Pa tudi tistim posameznim, samim v sebe zaverovanim »purgarjem« ne bo nič škodilo, če ne bodo hodili vsako nedeljo »proučevat« na deželo ljudstva in — cviček. Vsaj tako dolgo ne, dokler se ne nauče resnično spoznavati potrebe svojega ljudstva in svoje dolžnosti nasproti njemu, nasproti celoti in skupnosti!

Širite „Zbor“!

Od nove do stare pravde

»Slovenska zemlja« v svoji zadnji številki sporoča ljudstvu iz celjskega volilnega okrožja, da je tovariš Vinko Vabič, ki je bil ob petomajskih volitvah kandidat na listi dr. Vl. Mačka za celjski okraj, danes član **»fašističnega« Zbora** Dimitrija Ljotića. Zakaj je tov. Vabič prepričan, da je njegovo mesto samo v Zboru, to bo svojim petomajskim volilcem najbolj jedrnato povedal sam, čim se vrne iz inozemstva. Lahko pa že danes rečemo, da bo **njegova jasnost in odkritost v tej zadevi precej neprijetna »slovenskim zemljanom«** vkljub temu, da sami trde, da zelo ljubijo prav ti dve čednosti. Zdi se nam celo, da jim tudi naša današnja odkritost ne bo preveč všeč, **ker bi to vse skupaj utegnilo prepričati ljudstvo, da je tudi zanj mesto samo v Zboru!** Naj nam pač oproste, tudi mi smo namreč mnenja, da mora celo **povsod** vladati jasnost in odkritost, pa čeprav resnica včasih v oči bode. Iz istega nagiba smatramo za svojo dolžnost, da sporočimo svojim prijateljem vse resnično divne skoke in spremembe, ki jih je delal do sedaj oficielni predstavnik konzorcija kmečko-delavske (?!) »Slovenske zemlje«, čigar ime se blesti na podnožju vsake njene številke, pa tudi na pročelju unosne tovarne in nič manj unosnih trgovin v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu. Mi sicer gospodu privoščimo vso omenjeno »revščino«, napisali pa smo to zato, ker se nam zdi, da tako **združevanje fabrikantov in delavcev ni preveč v duhu znanega proletarskega gesla in španske »demokracije«, za katero se potegujejo ravno »slovenski zemljani«.**

*

To torej kot uvod. Sedaj pa si oglejmo, po kakšnem križevem potu je ta odlični predstavnik »Slovenske zemlje« priromal od **»Nove pravde«** do **»Stare pravde«**, oziroma od **narodnega socialista** do **slovenskega zemljana.**

Vse »postaje« bomo lahko najbolj jasno in odkrito opisali, če priobčimo kar dobesedno vse njegove posebno značilne govore in izjave na teh postajah in sicer:

I. postaja.

Leto 1923. — Narodni socialist.

II. postaja.

Leto 1934. — Bojevnik.

Iz njegovega govora dne 7. I. 1934 na javnem zboru v ljubljanskem »Unionu«, dobesedno:

»Ves gospodarski in družabni red je zavožen, sumljivo nagnit, ni v skladu z duhom časa. **Zato je vsako krpanje tega sistema brezplodno.** Čas gre preko njega, **nova doba se ne dá več odpraviti z malimi koncesijami in korekturami.** Posledice gospodarske anarhije treba odpraviti s temeljito premišljenim in točno izdelanim **gospodarskim načrtom.**

Naši bodoči vodniki so možje, ki jih bodo izbrale naše **stanovske organizacije.** Iz najnižjih organizacijskih edinic gredo izbrani zastopniki v sreske in banovinske zastope. In najboljši in najčistejši zastopniki stanov gredo od tu dalje v državno **stanovsko zastopstvo.**

Pojdimo **preko vseh ostankov preteklosti** složno na delo. **Stari gospodarski in družabni red je močno nagnit. Izbire ni dosti. Z njim ali proti njemu!«**

Isti govornik dne 8. aprila 1934 na javnem zboru v Novem mestu, dobesedno:

»Niso brez povoda poskusi naših sosedov s korporacijskimi sistemi, ni brez vzroka, utemeljitve in potrebe prodrl v Nemčiji **nacionalni socializem,** ki prinaša poleg pretiranosti in enostranosti mnogo novosti, **mnogo dobrega in pametnega** v javno življenje. Vsepovsod iščejo novih potov, vsepovsod se kažejo nove oblike in smeri.«

Isti govornik dne 15. junija 1934 na članskem sestanku ljubljanskih bojevnikov, dobesedno:

»Iz vseh predelov naše države prihajajo in odhajajo idealisti, se zbirajo in razpravljajo, pripravljajo in ustanavljajo organizacije **vse istih mislih in smernic, kakor mi.**

Ne iščemo po starem vzorcu malenkostnih koncesij za **našo** banovino, ne delamo po starem receptu, ko so se prodajale najvažnejše zadeve za koncesijo proste eksploatacije in izkoriščanja Slovenije. Mi se predobro zavedamo, da je tudi za nas možno resnično zboljšanje in ozdravljenje le, če se zboljšajo razmere v **celi državi,** če ozdravi **cela država.«**

Članek taistega govornika, tiskan v »Prelomu« z dne 10. I. 1935 v celoti in dobesedno:

»Pred kakim tednom so prinesli časopisi vesti o »Jugoslavenskem nacionalnem pokretu«, ki da je bil ustanovljen od raznih, dosedaj medsebojno ne povezanih samostojnih pokretov istih smeri in načel. Imenovani so bili v prvi vrsti skupina okrog »Otadžbine« z gospodom Ljotićem na čelu, dalje skupina okrog lista »Zbor«, naše Združenje borcev Jugoslavije »Boj« in pa »Jugoslovanska akcija«. Poročila o tem zedinjevanju so bila deloma napačna, deloma tudi tendenciozno zavita, kakor smo to v zadnjem »Prelomu« že opozorili naše članstvo in prijatelje.

Da ne bo napačnih kombinacij, da ne bo žavijanj in spletkarjenja, moramo pojasniti stvar, ker ni prav nič tajinstvena in tudi ne presenetljiva, ampak pomenja takšna kot je v resnici **le logični razvoj** in posledico dosedanjega delovanja, pred vsem »Boja«, pa tudi ostalih navedenih skupin.

Že v svojem začetku je »Boj« poudarjal, da naše gibanje ne more in ne sme biti omejeno na Slovenijo, da se mora razširiti na celo državo, če hočemo uveljaviti svoja načela in ozdraviti vse javno življenje v državi. Naše organizacije, zlasti podeželske, so nas neprestano in nujno opozarjale na to važno našo dolžnost, neprestano izpraševale, da li imamo že kaj zvez v drugih delih države itd. Vsemu našemu članstvu je znano, da smo svoječasno že poizkusili razširiti pokret na vso državo in omogočiti neovirano delo s predložitvijo novih pravil za vsenaroden političen pokret. Ta pravila so nam bila odklonjena. Takratni mogočneži so že dobro vedeli zakaj.

Toda zvesti svojemu programu smo ostali v stalnih stikih s svojimi prijatelji v ostalih pokrajinah in skupno z njimi pripravljali tla za vsedržavni pokret, za zbor vseh zdravih in borbenih narodnih sil **v enotno fronto, ki bi dvignila ljudstvo cele države v boj za boljšo, lepšo in srečnejšo Jugoslavijo.**

Naše delo je bilo blagoslovljeno. Razgovori in razprave s prijatelji so kmalu pokazali popolno soglasnost in enotnost naših stremljenj. Izraz je dobila ta soglasnost v **»Temeljnih načelih«**, ki so bila objavljena v vseh listih pripadajočih pokretov, ki so započeli akcijo za zedinjenje. Razgovori pa so tekli dalje, dobili izraza v **»Smernicah«** in še dalje v načrtih programa in pravil.

Preteklo nedeljo smo se tako zopet sestali in razčistili še zadnja temeljna vprašanja, konstatirali soglasnost in odločno voljo vseh, **da se izvede ujedinjenje vseh teh pokretov v enotno gibanje preko vse države,** definitivno pa se je tudi določilo **ime** za to novo, enotno združenje. Da kar najbolj točno označimo že z imenom to, kar hočemo, **to kar je,** smo izbrali ime:

»ZBOR«, JUGOSLOVANSKO LJUDSKO GIBANJE«,

v srbo-hrvaščini pa:

»ZBOR, JUGOSLAVENSKI NARODNI POKRET«.

Določen je bil **začasni pripravljalni odbor** s tovarišem **Ljotićem na čelu.**

Ostale organizacije so te predloge in sklepe že definitivno odobrile in sprejele. »Boj« pa bo sklepal o tem **na zboru delegatov,** ki je sklican za **20. januarja t. l.** Na zboru in na predkonferenci v soboto 19. januarja bomo lahko točno in podrobno poročali delegatom o poteku vseh razgovorov, o situaciji sploh in prepustili sklepanje delegatom. Da se odstranijo vsi dvomi in pojasnijo in odstranijo vsi pomisleki, dalje da se tudi naši delegati spoznajo s tovariši iz drugih pokrajin, smo naprosili **tovariše iz vseh skupin,** da po svojih odposlancih, vodilnih članih, sami **prisostvujejo našemu zboru** in dajo priliko našim članom, da čujejo njihovo besedo in presodijo, da li smo našli **prave prijatelje** in bojne tovariše, ali ne. Vse dotlej, dokler ne boste čuli popolnega poročila in se prepričali **z lastnimi očmi in ušesi — pa ne verujte nikomur,** ker je preveč takih, ki so interesirani na tem, **da bi do zedinjenja ne prišlo.** Zlasti pa ne nasedajte naravnost bedastim vestem, da bi imeli mi ali morda tovariš Ljotić kakršnekoli stike z JNS. Mi pripravljamo združenje poštenjakov, pripravljamo **veliko vsedržavno ljudsko gibanje,** ki bo pomedlo ostanke stare miselnosti in zaslepljenosti. Kdor ima kaj državljanske vesti, kdor je kot dober Slovenec prepričan, da je naša narodna bodočnost zagotovljena le v skupni hiši in bratski vzajemnosti s poštenimi in pravičnimi Srbi in Hrvati, katerim se morajo čim preje pridružiti **še bratje Bolgari,** kdor vidi torej preko plota svojega ozkega dvorišča, mora pozdravljati takšno gibanje, ki zbira v enotno fronto vse poštenjake širom države, ker je to **državna** in narodna nujnost.

Novo združenje s spajanjem zgoraj označenih pokretov nikakor ni zaključeno. Nasprotno, široko so odprta vrata **vsemu, kar je dobrega in poštenega** in skoro gotovo se že prav v kratkem priključijo drugi važni in močni prijatelji, pokreti, organizacije in osebnosti. Kar smo hoteli in želeli, se uresničuje: ljudstvo se je zganilo širom cele Jugoslavije in vstaja iz obupa in odrevenelosti v novo življenje, v novo delo.

Tako stoje stvari, tovariš. Naše pripravljalno delo je v glavnem dovršeno. Sedaj ste na vrsti vi, tovariši, ki boste končno odločali. Ko boste videli in slišali vse, ko boste spoznali naše divne prijatelje, boste potrdili naše priprave in z navdušenjem šli znova **v boj za popolno zmago naših idej!**

III. postaja.

Leto 1935. — Sen kresne noči...

(Predigra: »Demokratično strahanovstvo in golobčkanje«.)

»Slovenec« z dne 26. junija 1935: »Pozdrav ‚Boja‘ novi vladi«. Ljubljana, 25. junija. »G. Stane Vidmar, predsednik ‚Boja‘, ki ga je prejšnji teden razpustil ban dravske banovine dr. Dinko Puc, je danes v imenu odbora ‚Boja‘ odposlal notranjemu ministru dr. Antonu Korošču naslednjo brzojavko:

„Pričakujemo od nove vlade in od Vašega sodelovanja v njej ozdravljenja težkih razmer v Sloveniji in vsej Jugoslaviji in Vas zaradi tega najiskrenejše pozdravljamo ter želimo Vašim naporom najlepših uspehov. — Za člane osrednjega izvršnega odbora razpuščenega ‚Združenja borcev Jugoslavije Boj‘ — Stane Vidmar.«

Enaki brzojavki sta bili poslani tudi ministrskemu predsedniku dr. Stojadinoviću in ministru za vojsko in mornarico, generalu Živkoviću.«

Razpust »Boja« je kmalu nato potrdil notranji minister dr. Anton Korošec... — (Op. ur. Zbora.)

*

IV. postaja.

Leto 1936. — Slovenski zemljan.

Od glasila narodnih socialistov »Nove pravde«, glasil bojevnikov »Preloma« in »Bojevnika« je ta ahasverski časopisni predstavnik končno prišel do »Stare pravde« in se trenotno utaboril na IV. postaji — v »Slovenski zemlji«. Ali pa ni po vsem tem, kar smo že do tu napisali, čisto navadno **norčevanje iz našega ljudstva,** če si upa list, čegar predstavnik je ta gospod, govoriti o nekakšnih skokih in spremembah koga drugega, ko pa ima **v lastnih prednjih vrstah skakača,** ki bi bil v tem na olimpijadi svetovni prvak. Potem vsaj ne bi morala »Slovenska zemlja« v tej isti

Francozi

V francoski vladi »Ljudske fronte« z Leonom Blumom na čelu sta dva židovska ministra, ki sta pritegnila k sodelovanju izključno samo židovske sodelavce. Ministrski direktor Leona Bluma je žid André Blumel. Generalni tajnik v ministrskem predsedstvu je žid Jules Moch. Za osebna svetovalca je imenoval L. Blum dva žida, Heilbronner-ja in Grünebaum-Ballin-a. Njegova privatna tajnica je židinja Picard-Moch-ova, Blumov ataše pa je židinja Mareille Osmin-ova.

V ministrstvu žida Jeana Zay (preje Isaie) sedita dve podtajnici: v prosvetnem ministrstvu židinja Brunschwig-ova, v oddelku za otroško skrbstvo pa židinja Susanne Lecore-va.

Generalni tajnik notranjega ministrstva je žid in državni svetnik Cohen-Salvador, ravnatelj ministrstva za javna dela pa je žid Ferdinand Dreyfuss...

Nizozemski list »Maasbode« pa piše dne 13. VIII. iz Amsterdama: Dva francoska ministra sta velika mojstra francoskih framasonskih lož in tudi v kominterni igra prostozidarstvo veliko vlogo. Veliki mojster ruske framasonske lože je Karl Radek (Sobelsohn), sotrudnik moskovskih »Izvestij«.

številki žalovati, da je Jugoslavija zasedla tam šele 24. mesto. **Ali ni norčevanje iz našega ljudstva** pisanje, češ, da hoče nekdo »s teoretiziranjem in hvalisanjem nam docela tujih, našim težnjam popolnoma nasprotnih miselnosti, doseči popolno »demokracijo«, ko pa vemo, da je ravno **predstavnik tega istega lista** še dne 8. IV. 1934 edini od vseh ostalih bojevniških govornikov **javno govoril temu istemu ljudstvu, da ni brez povoda vzroka, utemeljitve in** potrebe prodrl nacionalni socializem **in fašistični korporativizem?** Da je bil torej **ravno on edini »fašist« v »Boju«**, ki je hvalil tujo miselnost, **sploh ne doumevajoč rodne miselnosti »Zbora«.**

Ali ni **norčevanje iz ljudstva,** če se mu servira krilatica o **fašističnem** Zboru s strani lista, čegar predstavnik je dne 10. januarja 1935 **v tukaj ponatisnjenem članku pel Zboru slavospeve?** Ali ni višek nesramnosti, če piše tak list, da je tov. Ljotić proti **vsaki** demokraciji, če pa je dejansko za isto **stanovsko** demokracijo, katero je na ves glas oznanjal **njegov predstavnik** v tukaj ponatisnjenem programatičnem govoru dne 7. I. 1934? Mi vendar ne moremo predpostavljati, da ta predstavnik sam **ni razumel, kaj govori,** ko je govoril o **načrtnem gospodarstvu** in **stanovskem zastopstvu!!** In končno, kaj ima očitati ta predstavnik tovarišu Vabiču, če vztraja le-ta na programatičnih zahtevah, ki jih je stavil **v imenu bojevništva on sam, še preden je poznal tov. Ljotića? Samo eno mu lahko očita, da je namreč 5. maja 1935 lahkoverno poslušal — njega, ne poznavajoč ga v dušo, in misleč, da se s tem pokorava bojevniški disciplini, čeprav je bil za svojo osebo istega prepričanja kot danes že 5. maja 1935! Pa naj nikar ne misli gospod predstavnik, da je tov. Vabič osamljen! Trumoma prihajajo tovariši nazaj v svoje matične vrste, ki pa niso pri »Slovenski zemlji«, temveč v — »Zboru«!**

*

V. postaja.

Leto 1937.

?

Ta vprašaj nam bodo svoj čas lahko razrešili slovenski zemljani **sami, čeprav mogoče s prav kislim obrazom.** Ker pa dejansko ljubimo jasnost in odkritost, jim že danes povemo: Za **naš** uspeh nam jamči — nehote seveda — **njihov** oficijelni predstavnik! Pa brez zamere —.

Ljudstvu celjskega sreza, zlasti pa pogumnim Savinjčanom naj služi vse to v prav **resen prevdarek.** Pokazali smo jim s tem člankom, kako v resnici izgleda **naličje** parlamentarizma **strankarske** »demokracije« čije lepo sfrizirano **lice** je »Celjsko pismo« v »Slovenski zemlji« z dne 20. avgusta 1936.

Koroški dokumenti

do sedaj še nepriobčeni).

II.

»5. oktobra v dolini Felfernig.«

Prošt Matija Randl v Dobrlivasi je izdal plebiscitni pastirski list: »Dolžnosti vernika na dan plebiscita. Sporoča duhovščini in ljudstvu v preudarek generalni vikariat za Slovensko Koroško v Dobrlivasi.«

Bivši nemški poslanec Mihael Paulitsch (kakor že ime kaže, potomec slovenskih prednikov) je napisal ob 10-letnici plebiscita, kako so Nemci izvedli **protiakcijo** proti Randlovemu pastirskemu listu. Paulitsch je to napisal v slavnostni prilogi »Kärntner Tagblatta« za 10-letnico plebiscita.

Pavlič — Paulitsch piše:

5. oktobra v dolini Felfernig (Felfernig, kakor se ta dolina v ponemčenem delu Koroške zdaj imenuje, je nedvomno popačeno slovensko ime. Ker so v onem delu Koroške Slovenci že davno izumrli, je danes nemogoče določiti, kako se je dolina pravilno slovensko imenovala). Bilo je 4. oktobra 1920 v dolini Felfernig, ko je stopil neki gospod k meni v pisarno in je rekel, če je znana vsebina tako imenovanega pastirskega lista, ki ga je dal g. generalni vikar v pasu A dne 3. oktobra z vseh prižnic prebrati in glasom katerega naj bi prebivalstvo cone A iz verskih, gospodarskih in državnopolitičnih vzrokov glasovalo za SHS. Prebral sem tzv. pastirski list in sem nato vprašal v deželni hiši (zbornici), kaj tam o tem mislijo. Nekateri poslanci so izjavili, da so od vsebine tega tzv. pastirskega lista čisto poparjeni. Posledic ni mogoče pregledati in ne ve se, kaj bi se moglo proti temu podvzeti.

V razgovoru popoldne smo se zedinili v tem, naj bi šla gg. poslanca Reinprecht in M. Paulitsch h g. knezoškofu dr. Hefterju, ki je bival v dolini Felfernig. Kmalu je bil pripravljen mal avto; peljala sva se do Weissberga, kamor sva dospela zvečer. Naslednjega dne sva šla gori na Flattnitzo (nastalo iz slovenske Blatnice!) in od tam v dolino Felfernig, kjer sva gosp. knezoškofu poročala o tem, kar se je zgodilo in sva vprašala, če bi ne bilo iz mnogovrstnih in važnih razlogov dobro, spregovoriti razjasnujočo škofovsko besedo. Nadpastir je kmalu nato diktiral pisanje: **»An die Katholiken Kärntens** (Katoličanom Koroške)«, v katerem je obsodil enostransko stališče, ki se je pregrešilo proti izrecni zapovedi cerkve in je tudi jasno označil stališče nasproti pravoslavju.

Dr. Reinprecht je stenografično zapisal to sporočilo g. knezoškofa. Kmalu sva se podala zopet na pot in sva prišla dne 5. oktobra zvečer v Št. Vid (nemški Št. Vid), kjer sem jaz imel zborovanje, medtem ko je dr. Reinprecht s strojem napisal izjavo prevzv. g. nadpastirja. Proti 11. uri ponoči sva dospela v tiskarno Carinthijo (v tej tiskarni se tiska »Kärntner Tagblatt«). Škofovo izjavo so takoj stavili, **jo tiskali v tisočih izvodov** in jo vrgli naslednjega dne zaupniki Heimatdiensta (ki je vodil vso nemško plebiscitno propagando) iz letal nad cono A. Jasna izjava g. knezoškofa je bila umevana.

Tako Mihael Pavlič.

V tisočih razširjeno izjavo, s katero je škof dr. Hefter obsodil plebiscitno pastirsko pismo prošta Randla, priobčujemo pod

III.

Protestni letak škofa dr. A. Hefterja proti plebiscitni poslanici prošta Matije Randla.

Pred koroškim plebiscitom je izdal slovenski prošt Matija Randl v Doberlivasi plebiscitno poslanico, v kateri je slovenskim vernikom — in ti so tvorili ogromno večino prebivalstva v glasovalnem ozemlju — priporočil, naj pri plebiscitu dne 10. oktobra 1920 **glasujejo za Jugoslavijo.** Celovški škof dr. Hefter, po rodu Bavarec, je proti tej poslanici protestiral, in njegov protest so v obliki letaka vrgli par dni pred plebiscitom iz letal v tisočih izvodov na glasovalno ozemlje. Vredno je, da ta letak ponatisnemo, saj je bil izdan v tako kritičnem času, ko se je odločevala usoda **100.000 naših bratov** severno od Karavank.

Letak se glasi v slovenščini:

Katoličanom Koroške!

Zvedel sem, da je velečastiti gospod generalni vikar v Doberlivasi, ki sem zaradi razmer bil prisiljen ga kot takega postaviti, izdal na katoliške vernike cone A pisanje o dolžnostih na dan ljudskega glasovanja.

Gospod generalni vikar nima pravice do takega koraka, ne da bi poprej povprašal škofa. Bila bi torej njegova dolžnost, da bi se bil poprej z menoj o tem dogovoril. Če bi bil jaz zvedel o tem namenu, bi bil z vsemi močmi nastopil proti temu. Najglobljе obžalujem, da se je to zgodilo. Nadaljne korake o tej zadevi si pridržujem.

Moram pa zavzeti stališče tudi do vsebine pisanja. Velečastiti gospod generalni vikar daje navodilo o čisto politični, čisto nacionalni zadevi. Prebivalstvo cone A je z ozirom na glasovanje razcepljeno na dva tabora. Katoliška cerkev ni samo enkrat, marveč često pojasnila, kakšno stališče morajo zavzeti duhovniki v krajih z nacionalnimi boji. Posebno je to storil Leon XIII. v okrožnici na škofe Češke in Moravske, ki sem jo pred nedavnim časom velečastiti duhovščini sporočil v ravnanje. Katoliški duhovnik po volji Cerkve ne sme enostransko zavzeti stališča. Ne sme si zapraviti zaupanja drugojezičnega dela svoje župnije ali svojega ozemlja. Biti mora vsem vse.

Gospod generalni vikar se je s svojim enostranskim stališčem pregrešil proti izrecni zapovedi Cerkve. V njegovem pisanju pa pogrešamo tudi zapovedane objektivnosti, ker je slikal razmere v Nemški Avstriji sivo na sivo, medtem ko je slikal razmere v Jugoslaviji v najbolj rožnatih barvah. S tem se je pregrešil proti krščanski pravičnosti.

Zelo obžalovati je treba neko mesto v pisanju gospoda generalnega vikarja, kjer govori o tem, da so Srbi pravoslavni, »da pa so v otroški pobožnosti in verni priprostosti nam (Slovencem) enaki, da so ločilna znamenja katoliške Cerkve in pravoslavja malenkostna.« Nas katoličane loči od pravoslavja predvsem nepriznavanje papeštva od strani pravoslavne cerkve. To se ne sme označiti v očeh katoličana in zlasti katoliškega duhovnika nikdar in nikoli kot malenkostna stvar. Po takem prikazovanju se verniki morajo zapeljati v zmoto.

Obžalujem, da zaradi kratkosti časa ne bo več mogoče sporočiti vsem katoliškim vernikom pasu A tega mojega stališča, da jih pomirim v njihovi vesti in jim pojasnim zadevo. Zato sem prisiljen, da pred vsem koroškim ljudstvom odkrito protestiram proti takemu necerkvenemu, z obstoječimi predpisi nezdružljivemu postopanju.

Adam l. r.,
knezoškof krški.

K. S.

Naš tisk

Otadžbina, Beograd, Njeguševa 1 (v cirilici).

Budjenje, Petrovgrad, Save Tekelije 9 (v cirilici).

Zbor, Sušak, Franje Račkog 22 (v latinici).

Zbor, Ljubljana, Novi trg 4-II. (v slovenščini).

Zbor, Užice (v cirilici).

Erwache, Petrovgrad (v nemščini).

Ne, kar veleva mu stan, kar more, to mož je storiti dolžan!

»Mi smo se končno prepričali, da smo tudi mi posebna narodnost, v višjem smislu samosvojstvena in da je naša naloga — ustvariti za sebe nove oblike, naše lastne, v naprej določene forme, zajete iz rodne grude, vzete iz ljudskega duha in iz narodnih načel.«

Dostojevski.

Rezultati devetnajstih let proletarske revolucije

Mnogi gredo preko strahotnih žrtev, katere je doprinesel v Sovjetski državi ruski narod v devetnajstletni revoluciji. Mnogi pa verujejo, da je vsaj sedaj za vse delavske sloje v Rusiji blagostanje.

Mi pa tako ne mislimo. Čeprav bi Sovjeti uspeli, da v Rusiji v ekonomskem pogledu le vstvarijo neko blagostanje, bi mi ostali protivniki Sovjetov z ozirom na strahovito omalovaževanje človeške individualnosti.

Da bi pa vsakdo videl kako izgledajo prilike v katerih živijo v Rusiji najvažnejši sloji naroda, t. j. delavci, prikazali bomo primerjalno tabelo cen poedinih potreb naroda v Rusiji in Franciji, pri tem pa bomo tudi primerjali še delovni čas, ki ga rabi poedinec, da zasluži toliko, da plača označene potrebščine:

Potrebščina	Cena v rublih v Sovjetski Rusiji	Cena v francoskih frankih v Franciji	Delovni čas delavca, ki ga porabi da zasluži za plačilo potrebščine	
			v Rusiji	v Franciji
Črni kruh	1·—	—	1 uro	—
Ječmenov kruh	1·10	1·50	1 uro 06 m.	0 ur 30 m.
Beli kruh 800 gr	6·40	2·—	6 ur 24 m.	0 ur 40 m.
Maslo 1 kg	25·—	18·—	25 ur	6 ur
Kava 100 gr	7·—	2·—	7 ur	0 ur 40 m.
Krompir 1 kg	0·35	0·70	0 ur 21 m.	0 ur 14 m.
Sladkor 1 kg	7·50	4·50	7 ur 30 m.	1 uro 30 m.
Riž 1 kg	8·—	3·—	8 ur	1 uro
Makaroni 1 kg	5·—	5·—	5 ur	1 uro 40 m.
Jabolka 1 kg	2·—	3·—	2 uri	1 uro
Gramofon	425·—	300·—	425 ur	100 ur
Čevlji 1 par	80·—	60·—	80 ur	20 ur
Volnene rokavice	11·—	12·—	11 ur	4 ure
Površnik moški	100 — 150·—	200 — 300 —	100—150 ur	66—100 ur
Podzemska železnica	0·40	0·70	0 ur 24 m.	0 ur 14 m.
Tramvaj	0·10	0·60	0 ur 06 m.	0 ur 12 m.
Časopis	0·10	0·25	0 ur 06 m.	0 ur 05 m.
Znamke	0·15	0·50	0 ur 09 m.	0 ur 10 m.
Želez. vozni listek 440 km	26·—	132·—	26 ur	44 ur

Iz te primerjalne tabele je razvidno, da plača ruski delavec, izvzemši železniškega voznega listka, znamk za pisma in vozovnice za tramvaj, vse potrebščine po višjih, v mnogih slučajih pretirano višjih cenah. Važna je ta tabela tudi radi tega, ker nam ne pokaže samo koliko stanejo v rublih ali francoskih frankih poedine potrebščine, temveč tudi **koliko časa mora delavec delati,** da si jih lahko nabavi.

Med tem ko dela francoski delavec **pol ure** za 1 kg ječmenovega kruha, mora ruski delavec delati **1 uro in 6 minut.**

Med tem ko dela francoski delavec za nakup 800 gr belega kruha **40 minut,** mora ruski delavec delati, za isto količino belega kruha, **6 ur in 24 minut.**

Med tem ko dela francoski delavec 6 ur za 1 kg masla, mora ruski delavec delati 20 ur.

Med tem ko dela francoski delavec za 100 gr kave 40 minut, mora delati ruski delavec za isto količino kave, 7 ur.

Za 1 kg krompirja mora ruski delavec delati 21 minut, a francoski 14 minut.

Za 1 kg sladkorja mora delati ruski delavec 7 ur in 30 minut, francoski pa samo 1 uro in 30 minut.

Za 1 kg riža dela francoski delavec 1 uro, a ruski 8krat toliko.

Za 1 kg jabolk dela francoski delavec 1 uro, ruski pa dvakrat toliko.

1 par čevljev plača francoski delavec z **20 urami** dela, med tem ko plača to isto stvar ruski delavec z **80 urami** dela.

Moški površnik boljše vrste stane francoskega delavca 100 ur dela, ruskega pa 150 ur.

Zato pa v Rusiji **štrajk ni dovoljen in smatra se kot upor proti obstoječemu državnemu redu. V Franciji pa so štrajki na dnevnem redu — seveda narekovani in finansirani iz Moskve.**

Te podatke podajemo v svrho razmišljanja.

Da bi se nam pa ne očitalo, da smo jih posneli iz kakega fašističnega vira, poudarjamo, da so posneti iz knjige Robert Mossé-ja, ki je izšla v Parizu 1936. leta pod naslovom »L'union Sovietique au carrefour« (Sovjetska unija na razpotju). Pripominjamo še, da je g. Mossé posnel te podatke po virih iz konca 1935. in začetka 1936. leta in da je kljub tem navedbam in ugotovitvam jako naklonjen Sovjetski uniji.

ZAHTEVAJTE NAŠ LIST PO VSEH KAVARNAH, KAMOR ZAHAJATE!

Ali si že poravnal naročnino!

Lojze Smolej-Borovec:

Fantovsko pismo

I.

Fantje! Sedaj pa se gre za res. Naša pravila so potrjena! Postavljeno pa je tudi že zač. vrhovno starešinstvo, ki ima nalogo izvesti fantovsko popisovanje in mobilizacijo vseh mladih in zdravih sil širom Jugoslavije za **Omladino Zbora.** Pravila in svoje vodstvo torej že imamo; sedaj pa nastopa oni odločilni trenutek, ki bo odločal, koliko imamo v sebi še fantovskega ponosa in korajže. **Naša pravila pravijo, da je Omladina predhodnica »Zbora«.** To pa pomeni, da »Zbor« ne išče voglarjev, škart in pošvedrancev, ker vse te bo itak pobral strankarski tren. Ne! Zbor hoče vzglednih fantov, resničnih borcev, vojakov v civilu, ki znajo misliti s svojo glavo, in zato tudi vedo, kaj se pravi disciplina in red. — Vsi vemo, da kadar med fanti na vasi nastane kreg in prepir, so tega največkrat krivi strahopetni podpihovalci, ki se skrivajo za širo-

kimi pleči. Smejejo se prihuljeno v pest, ko vidijo razdor med domačimi fanti, in se že kar veselijo trenutka, ko se bosta ti dve razbesneli sili pomerili s pestmi. Že grozi pokolj in pretep... Toda v tem odločilnem trenutku stopi v sredo fantov vaški hrust, pomeri fante s svojim odločnim pogledom in sikne med zobmi: »Fantje mir! Škarte spat!« — In tedaj je — mir besedi! Fantje požrejo jezo, stopijo v krog, držeč se krog vratu, nato pa zapojo v sanjavo noč, dekletom v čast, pobeglim podpihovalcem pa v svarilo... Takšnih hrustov, toda predvsem v duhovnem pomenu mobilizira v svoje jeklene vrste Omladina Zbora. Vsi ti naj bi bili vodniki organiziranih fantov po naših vaseh. Vsi ti naj bi pregnali strankarsko mržnjo in strahove iz fantovskih src, ki jih razdvaja in ponižuje. Za vse te je pravo mesto edinole v naših vrstah, da kot poverjeniki Omladine Zbora prično tudi sami s tem fantovskim popisovanjem po svojih domačih vaseh, kjer so jim pač ondotne prilike najbolj poznane. Kajti **iz nas vseh mora čimprej zrasti ona enodušna jugoslovanska fantovska vzajemnost, ta tako odločna in silna volja, da ko bomo mi enkrat zahtevali na svoji zemlji svojo prikrajšano dedščino, da jo bomo tudi dobili! In če bomo tedaj udarili pred nepoštenimi oskrbniki po mizi, da bo mir besedi! — Fantje!** V teh dveh stavkih je pravzaprav zapopaden ves naš fantovski program in tudi smisel naše omladinske borbe, ki nam jo je določil Zbor. Za vse to, pa je potreba neizprosne borbe, in sicer le potom starega fantovskega načela: **Vsi za enega, eden za vse!** Skratka, vzajemnosti je treba! Vzajemnost pa kakor sami veste je dan danes silno redka, je pa povsod iskano edino družabno zdravilno zelišče za neštete socialne rane. Življenjske sokove ji daje samo — pravica. Pravica pa je še nekje daleč, ker je baje zakopana po besedah našega slovenskega besednika — sedem klafter pod zemljo!

Zato pa vi izbrani fantje in poverjeniki naših vasi; prvo kar od vas terja »Zbor« je, da povsod in ob vsaki priliki učite in razširjate naš nauk o vzajemnosti in ljubezni, ker edino to je oni najtrdnejši beton, s katerim si hočemo zidati našo bodočnost. Pojdite med svoje vrstnike in povejte jim, kako mislimo mi odpomoči vsemu zlu. Povejte fantom, da je strankarstvo sramota in suženjstvo našega naroda. Vsi smo državljani, vsi smo neglede na stran predvsem fantje, na katere vse čaka domovina, da jo prerodimo! Stremimo vsi za tem, da si bomo vsi čim preje izruli strupeno želo iz naših src, ker čas hiti! Ne bojte se morebitnih spotikanj in preganjanj od nikogar, ker to je le nič vreden osat in plevel, ki ga pa bo razorala slej ko prej Omladina Zbora, naša mogočna fantovska brana. Končno pa, saj so še Kristusa in Apostole preganjali radi Pravice in Resnice, zakaj bi pa ravno nas ne?

Fantje! Mobilizacija nas mladih je torej oklicana! Vprašam vas pa: **Ali ste pripravljeni? Ali ste močni? Ali ste složni?** V duhu mi odgovarja vaš gromki — **da!** V vaših očeh čitam odločnost in resno voljo! — Na mesta! Fantje-poverjeniki naprej! Naše fantovsko, pa tudi dekliško popisovanje se pričenja, zato pa **vsa omladina od 16.—30. leta stopi v Omladino Zbor!**

F. K.:

Vrste »Zbora«

Gibanje, ki nima na razpolago dovolj močnih in ideološko predelanih moči, ne more napredovati. Ako nimamo dovolj delovnih moči, ne moremo vzdržati udarcev nam nasprotnih strani, ker se zavedamo, da smo proti vsemu, kar ni poštenega, in tega je največ. Zavedati se moramo, da bodo doprinesli zmago edino borci — ne pa slabiči, ki jih morda odnese prvi agent kakršnesibodi struje, samo da mu pove par fraz, umetno povitih v megleno tenčico, obljubljajoč mu raj na zemlji, čeprav nosijo le-te še več gorja in obupa, kot ga je že sploh kdaj bilo.

Ker imamo nasprotnike povsod, moramo naše vrste ojekleniti z najboljšimi borci, da bodo odločni in zdravih misli prešli v borbo. Kaj nam pomaga milijonska armada, ko pa se brez notranje trdne zveze moramo zavedati, da ne bo dolgo zdržala! Če pa poudarjamo 100.000 borcev je to znak, da bodo ti borci vzgojili še mnogo tisočev mogoče še bolj vztrajnih borcev, kot so pa sami. Mi moramo pomisliti, da značajni borci več pridobe po svoji skromnosti kot pa drugi s plačanimi judeževimi groši. Ideja, ako je prava, se polagoma širi, oprezno, brez pompa, toda vkorenini se s tako silo, da se ne dá nikdar iztrebiti. Kaj mislite, da se naši nasprotniki ne zavedajo tega? Kaj mislite, da oni stoje križem rok? Ne! Od časa do časa le vržejo med svet kako rafinirano laž, ki samo kaže, da se ti ljudje ne upajo v odprto borbo, pač pa napadajo le še zahrbtno. Kajti potem spet molče kot grob do druzega zavratnega napada. Vse to je plod blaznega strahu prvakov tega sistema, ki mu vidijo in čutijo neizbežen pogin. —

Poglejmo samo nazaj v zgodovino. Najbolj klasičen primer so nam borbe prvih kristijanov. S kolikim naporom, s koliko nevarnostjo so propagirali svojo socialno etiko. Koliko tisočev je izginilo v žrelih lačnih zveri? Toda ni jih premagalo nobeno zlo. Njihova ideja je vzšla iz src obupa, kateri je vladal tiste dni.

Ti so nam lahko vzgled borčevstva po svoji veliki vztrajnosti. In tak borec je biti težko. Pozabiti mora na vse ter mu mora biti cilj samo velika ideja. Za vse to je treba vzgoje in dela, ker borca se spozna le na delu. Pri delu v gibanju moramo prvo pregledati vse svoje delo v preteklem času, da se vprašamo, kaj je in kaj ni bilo pravilno. Biti moramo predvsem sami sebi neizprosni sodniki. To velja kot za posameznika, tako za gibanje. Tako presojanje nam dá točno bilanco aktivnega in pasivnega dela. Po bilanci nadaljujemo le tisto delo, ki je prav za prav uspešno.

Zavedati se moramo, da je nastopila **nova doba, nov duh,** ki zahteva notranje **novih ljudi,** ki so prepojeni v socialnem čutu, medsebojni slogi, požrtvovalnosti, nesebičnosti napram celotnemu narodu, kajti kakor že omenjeno, naše gibanje ni samo prebujenje naše ožje domovine, temveč je **up in nada** vseh Jugoslovanov in od zmage našega gibanja je odvisna **Velika Jugoslavija,** je odvisen dobrobit in sreča mogoče vsega **Slovanskega naroda.**

Mi vedno naglašujemo potrebo izbiranja ljudi, ker dela ustvarjajo ljudje in ne mrtve črke lepih programov. Moramo biti neustrašni in izdržljivi borci in nosilci naše ideje od prvega do zadnjega člana. Moramo biti tudi **sila,** da narod duhovno ujedinimo in osvobodimo od more, ki nam zastira svoboden pogled v bodočnost. To vse morejo pa napraviti samo **res pravi, idealni borci,** ne pa politični špekulanti.

Delavska vprašanja in mi

Prej kot se podam v podrobnejše razmišljanje delavskih vprašanj, naj naglasim samo to, da bom pisal le, kar me je izkušnja naučila in kar vidim, da se danes godi okrog nas. K temu me ni napotila osebna korist, pač pa zavest neznosnega izkoriščanja delavstva.

Mnogokrat se je že razpravljalo z raznih stališč o težkem položaju delavstva, v katerem se isto nahaja.

Do kakega dobrega in rešilnega rezultata pa do sedaj še ni prišlo. Delavske razmere so z dneva v dan slabše. Kapital neusmiljeno pritiska, siromaštvo, uboštvo in z njim komunizem, se vedno bolj širijo. Vsemu temu je kriv brezvesten kapital in tisti finančni in drugačni mogotci, ki razpolagajo z delavstvom, kot svinja z mehom, ali prav rečeno: često še slabše.

Boj našim tlačiteljem, izkoriščevalcem in brezvestnežem! se čuje od vsega delavstva, ali do uspešne borbe ne more priti, ker je ves sistem današnjih stanovskih organizacij pogrešen. Vsa sodobna človeška družba stoji na načelu: samo, da živim jaz, ti pa umri, če ne moreš živeti.

Delavstvo se danes bori v štirih izrecno strokovnih organizacijah, kaj pa pomenijo vse te organizacije, ko se namesto proti kapitalu — bore med seboj! Ne sme se tajiti, da nima vsaka izmed njih tudi dobrih strani, če ne drugega, vsaj program je dober. Če se ga izpolnjuje ali ne, je stvar vsakokratnih voditeljev. Do rešitve pa vse te organizacije še niso privedle in tudi ne bodo, ker ne morejo. Manjka skupnosti, bratske sloge in vzajemnosti, kar pa je le kapitalu v prid.

Poglejmo samo v obrat, ki zaposluje recimo 100 delavcev, pa delajo pri treh ali več različnih delih in torej tudi različno zaslužijo. Tisti, ki so boljše plačani, so že tako rekoč gospodje in so že šikane med njimi in slabše plačanimi sodelavci. Zakaj to? Ali ne bi mogli reči: dragi moji tovariši, vaša plača je premajhna, zahtevajte boljšo, mi vas podpremo, da bomo živeli vsi človeka dostojno življenje, da bomo imeli vsi pogoje za nadaljni obstoj, vsi isto stanovsko zavest.

Videl sem stavko v velikem obsegu, naperjeno proti podjetju, ki je hotelo že itak minimalne plače še skrčiti.

Pa se je zgodilo, kar se le prerado zgodi. Nastalo je najprej trenje med delavstvom samim, potem med njihovimi voditelji in ko so se končno zedinili: in napravili kompromis, seveda le prisiljen, se je šele začelo reševati gmotno vprašanje delavstva.

Zakaj vse to? Zato, ker manjka močne, železne roke, ki bi se dvignila in energično zahtevala, delo je naše, in ker je delo naše, je tudi plačilo naše, ali to naj bo dostojno kot je dostojno delo. Pogosto opazujem delavce, ki se tako rekoč sramujejo dela in samega sebe, ker današnje delo ne nudi njemu sigurne eksistence, ker ne daje sredstev, da bi delavec dostojno preživljal sebe in družino. Ubita je v njem zavest, da sta kmet in delavec temelj vse človeške družbe, države in naroda. Ubita je v njem vsaka nada na boljše čase. Vsak, kdor ga vodi, ga goljufa. Postal je nezaupljiv, kajti mnogo je takih, ki na rame svojega sodelavca vale breme in ga denuncirajo. Včasih organizator nasprotne strokovne organizacije — sodelavec javlja podjetniku, da prej obračuna z delavcem kot bi ta dobil vpliv med tovariši.,

Delavci, vendar mi nismo mnenja, da je treba kloniti! Pokonci glave, vodi naj nas zavest, da smo mi važni člani človeške družbe, stan, brez katerega svet ne more obstojati!

Po isti poti smo prišli na svet kot vsi drugi stanovi, za to tudi hočemo pravičnosti. Ker pa nam ne priznajo pravice, se moramo strniti in si jo sami priboriti. Prišel je čas, naš tovariš Dimitrije Ljotić hoče stanovsko državo, v kateri naj vsak stan dobi svojo pravico. Saj mi ne zahtevamo milijonov in ne bajnih plač. Naj imajo gospodje po 10 tisoč, 20 tisoč, 100 tisoč dinarjev in še več tisoč, samo da nam dajo to, kar potrebujemo za dostojno življenje. Če pa podjetju ne nese toliko, da bi poleg gospodov s takšno plačo, dalo delavcu, kar mu gre, potem naj se tam vzame, kjer se bo lažje pogrešalo.

Nihče še ni svet izravnal in tudi mi ga ne bomo. Priznamo, kar drugi nočejo. Trdno pa upamo, če bomo šli z ramo ob rami vsi stanovi, da dosežemo to, kar je naša največja želja, živeti dostojno, človeka vredno življenje.

Mi smo zato, dragi čitatelji in tovariši sotrpini, da se vsaka krivica storjena našemu najmanjšemu, kaznuje isto kot največjemu. Mi smo za to, kdor nas vodi, ima glavo na kocki, če ne bo pošteno delal. Če pa dela pošteno, smo mi za to, da ga podpremo v vseh borbah, z njim živimo, z njim ginemo, kakor čas zahteva! Nismo pa za to, da se nas goljufa, nam krade že itak borno življenje. Nismo za to, da goljufi in izkoriščevalci ostanejo nekaznovani. Dajmo jim kar jim gre! Ne sme iti pa tako naprej kot doslej! Večmilijonski poneverilec sedi na kakem uglednem mestu in še množice mu vzklikajo živijo!

ORGANIZACIJA »ZBORA«

»Zbor« v Konjiškem srezu.

V nedeljo, dne 23. t. m. sta bila v tem srezu dva uspela sestanka JLG Zbora, in sicer v Oplotnici zjutraj ter v Špitaliču popoldne. Na obeh sestankih je poročal tov. Šturm, vodil pa je sestanka tovariš Hmeljak. Posebno v Oplotnici je bila udeležba zelo lepa. Bilo je navzočih tudi mnogo poštenih dotedanjih pristašev raznih političnih strank, ki pa več ne verujejo v zveličavnost strankarije in so se z navdušenjem poprijeli naše misli. Stanu poklicnih politikov pripravljajo vsi delavni stanovi »veličasten« pogreb.

»Zbor« v Laškem srezu.
Članski sestanek v Trbovljah.

V nedeljo 23. t. m. sta na članskem sestanku v gostilni Forte poročala tov. Outrata in tov. Loboda trboveljskim tovarišem o situaciji gospodarskih, socialnih in političnih vprašanj. Tovariši so njuna poročila vzeli resno na znanje in bilo je sklenjeno, da se bo pričelo s podvojeno silo delati za razmah naše ideje med tovariširudarji.

»Zbor« v Ljubljani.

Na članskem sestanku v soboto, dne 22 t. m. v Šiški nam je tov. Zupančič v nad 2-urnem govoru stvarno in prav poljudno, kakor pač le on zna, povezal v celoto naše misli in duše. Kljub vročini in soparnemu večeru ni bilo opaziti med poslušalci utrujenosti, kakor se ob takih prilikah splošno opaža. Jasno nam je predočil osnovne vzroke, ki tirajo človeštvo v trpljenje in bratomorstvo. Z ostrimi obrisi nam je podal izvor brezvestnega izkoriščanja enih plasti naroda po drugih ter vprašal navzoče, dali je to bistvo naše toliko hvalisane civilizacije.

Ta bridka resnica je šla na živce dvema slučajno navzočima mladeničema. V svoji gorečnosti sta šla celo tako daleč, da sta se zavzela za one žide, ki so jih iz Nemčije izgnali. Seveda sta kmalu izprevidela, da je potrebno, da revidirata svoja mišljenja in da se temeljiteje poglobita v spoznavanju resnice in laži. Zares je bil to lep večer in dobro bi bilo, da bi se kaj kmalu ponovil, saj si tega iz srca vsi želimo.

Ljubljana-Bežigrad. V četrtek 3. septembra t. l. ob 20. uri bo članski sestanek kraj. org. JLG Zbor v restavraciji Rebec, Tyrševa cesta. — Udeležba strogo obvezna za vse člane. — Predsednik.

»Zbor« v Mariboru.
Informativni sestanek »Zbora« v Mariboru.

V soboto, dne 22. avgusta t. l. je imel pripravljalni odbor JLG Zbor za mesto Maribor levi breg informativni sestanek v gostilni »Mesto Trst« na Tržaški cesti. — Sestanek je otvoril predsednik pripravljalnega odbora tov. Resnik, ki je podal poročilo o delovanju pripravljalnega odbora. V svojem poročilu je nadalje omenil stanje političnih struj s posebnim ozirom na »mačkovstvo« in »gospodarsko slogo«.

Za tov. Resnikom je povzel besedo tov. Jurca, ki je v vznešenih besedah orisal postanek in ideologijo »Zbora«. V svojem izvajanju je tov. Jurca dokazal, da nam je na razpolago edino pot »Zbora«, ako hočemo gospodarsko in socialno urejeno Jugoslavijo. V ta namen je pa potrebna neizprosna borba proti vsem poklicnim politikarjem in koritarjem, proti vsem zagovornikom liberalno - demokratskega sistema političnih strank, ki narod samo izkoriščajo. Za svoja poučna izvajanja je bil tov. Jurca deležen navdušenega in iskrenega priznanja. — Navzoči so se razšli v zavesti, da je tudi za Maribor in vso severno mejo končno prišel nov čas, čas borbe za zmago Zborovske stanovske zadružne ideje; to se pravi, da bo nastopila **nova doba, ki bo pripadala delovnim slojem — ljudstvu.** Doba, v kateri razni izkoriščevalci, koritarji in druga slična golazen ne bo imela več nobene moči in veljave. Ob koncu še samo: »Naprej, Zboraši, v borbo za novo gospodarsko in socialno urejeno Jugoslavijo!«

Informativni sestanek JLG. »Zbor« v Pobrežju pri Mariboru.

V nedeljo, dne 30. t. m. ob 9. uri dopoldne bo v gostilni Renčelj v Pobrežju na Aleksandrovi cesti informativni sestanek in razgovor o ustanovitvi krajevne organizacije za srez Maribor desni breg. Vabila se dobe pri tov. Krajncu, Tezno, Koroščeva ul. 2. Vabljeni so vsi prijatelji našega pokreta.

»Zbor« v Brežiškem srezu.

V ponedeljek, dne 7. sept. zvečer ob 8. in v torek, dne 8. sept. ob 9. uri zjutraj bo v Brežicah informativni sestanek JLG Zbora. — Poroča starešina Ljubljanskega področja tov. Ture Šturm. Za vabila se je obrniti na tovariša Ivana Gabriča, zidarskega mojstra v Brežicah.

Lastnik lista konzorcij. Predstavnik konzorcija Ture Šturm, Celovška 28. Odgovorni urednik Ivan Marjek, Celovška 200. Tiskarna »Slovenija« (predstavnik A. Kolman), vsi v Ljubljani.